

CONCERTZAAL

Tussen de programmaonderdelen door hoort u in deze zaal: *Gebet an das Leben* - John Aler en John Bell Young. Gecomponeerd door **Friedrich Nietzsche**

20.00 – 20.15 Welkomstwoord door Daan Roovers (St. Maand van de Filosofie) en opening door Amsterdams bekendste verzoener, burgemeester Job Cohen

Job Cohen, burgemeester van Amsterdam, wordt internationaal geprezen als verzoener. Na de moord op Theo van Gogh trachtte Cohen de stad te kalmeren en 'de boel bij elkaar te houden'. Cohen: 'Immigranten zijn altijd deel geweest van onze stad. Amsterdam is en blijft tolerant. De enige 'wij-zij'-tegenstelling die bestaat is die tussen mensen die vredig samen willen leven, en zij die dat niet willen.' (Bron *Filosofie Magazine*)

20.15 – 21.00 Lezing van Avishai Margalit: *Compromise and rotten compromise*

Met zijn nieuwe werk *Compromise and Rotten Compromise* betoogt Avishai Margalit dat we in de politiek niet zonder compromissen kunnen, maar dat niet ieder compromis acceptabel is. Met een onfatsoenlijke regering, een regime van extreme wreedheid en vernedering, zouden we nooit een compromis moeten sluiten. Tijdens zijn lezing vertelt Margalit over zijn nieuwe boek en gaat in op verschillende historische compromissen.

Avishai Margalit is als hoogleraar filosofie verbonden aan het *Institute for Advanced Studies* in New Jersey.

LEZING IS IN HET ENGELS

21.00 – 21.45 Interview Bas Haring, auteur van het Essay van de Maand van de Filosofie, *Het Aquarium van Walter Huijsmans*, door Erno Eskens

We maken ons zorgen over de toekomst. Over het milieu. Het voortbestaan van soorten. Zullen er over honderd jaar nog wel tijgers zijn? Of regenwouden? Zal ons land tegen die tijd onder water gelopen zijn? Maar onze zorgen zijn ook wel raadselachtig: wijzelf zullen er over honderd jaar immers niet meer zijn. In het Essay van de Maand van de Filosofie zoekt Bas Haring naar antwoorden op de vraag waarom we ons zorgen maken over de toekomst. Tijdens de Nacht van de Filosofie interviewt Erno Eskens Haring over het essay.

Bas Haring is filosoof, schrijver en televisiepresentator. Sinds 2006 is Haring bijzonder hoogleraar aan de Universiteit Leiden met de leerstoel 'Publiek begrip van wetenschap'.

Erno Eskens is uitgever en filosoof.

21.45 – 22.25 Verzoening in het Midden Oosten - Interview met Avishai Margalit door Bas Heijne

Vrede en rechtvaardigheid staan op gespannen voet met elkaar, aldus de Israëlische filosoof **Avishai Margalit**: "Wie rechtvaardigheid nastreeft, zal doorgaans geen vrede vinden. En wie vrede wil sluiten, moet veelal onrechtvaardigheid op de koop toenemen." Ook verzoening begint met het sluiten van een compromis. Maar zou de Israëlische regering een compromis moeten sluiten met bijvoorbeeld Hezbollah

en Hamas? **Bas Heijne** gaat in gesprek met Avishai Margalit over de grenzen van het fatsoenlijke compromis en de onverzoenlijke houding van zowel Israëliërs en Palestijnen die vrede in het Midden-Oosten in de weg staat.

Avishai Margalit is als hoogleraar aan het Institute for Advanced Studies in New Jersey. Hij is filosoof en veelgevraagd commentator van de Palestijnse kwestie.

Bas Heijne is schrijver en columnist voor het NRC Handelsblad.

INTERVIEW IS IN HET ENGELS

22.30 – 23.15 Bescheidenheid, respect en tolerantie: de ingrediënten voor verzoening tussen Europa en de Islam? - Interview met Tariq Ramadan door Rosan Hollak

Om tot een 'positieve en constructieve ontmoeting' tussen het Westen en de Islam te komen is aan beide kanten bescheidenheid, respect en coherentie vereist, stelt Tariq Ramadan in *Een jihad van vertrouwen*. De huidige problemen tussen de Islam en de westerse wereld beslaan een groot aantal verschillende kwesties. Of het nu om onderdrukking van vrouwen, homoseksualiteit, migratie, radicalisering of Israël gaat, steeds weer lijken er onoverbrugbare tegenstellingen te bestaan tussen de opvattingen van seculiere Europeanen en Europese moslims. Gaat Ramadans oproep niet verloren in de verscheidenheid van kwesties en oplopende spanningen? Is er nog wel verzoening mogelijk tussen Europa en de Islam als het zo moeilijk is de gemoederen rustig te houden? Rosan Hollak voert een gesprek met de Tariq Ramadan over de Islam en Europa.

Tariq Ramadan is filosoof en theoloog. Op dit moment is hij gasthoogleraar 'Identiteit en Burgerschap' in Rotterdam en *fellow* aan de Universiteit van Oxford.

Rosan Hollak is filosoof, politicoloog en redacteur van *NRC Handelsblad*.

INTERVIEW IS IN HET ENGELS

23.15 – 23.55 Excuses aan de dieren – met het bevrijde slachtvarken Zeeman en Erno Eskens

Hoewel mensen zich steeds meer betrokken voelen met dierenleed, verslechteren de omstandigheden waarin dieren leven. In donkere stallen en kleine legbatterijen worden varkens onverdoofd van hun staart ontdaan, de gevoelige snavel van kuikens met een soort puntenslijper bijgedraaid en staan nertsen met duizenden bij elkaar op roosters van staaldraad. Als mensenrechten zijn afgeleid van de biologische behoeften van mensen, dan zouden deze ook voor dieren moeten gelden. Erno Eskens betoogt in *Democratie voor dieren* dat dierenrechten besloten liggen in de grondbeginselen van onze democratie. Tijdens de Nacht van de Filosofie biedt hij namens de mensheid zijn excuses aan aan de dieren.

Erno Eskens is filosoof, uitgever en gematigd dierenactivist.

ZUILENZAAL

Tussen de programmaonderdelen door hoort en ziet u in deze zaal *Domweg gelukkig* van **Youssef K**

20.15 – 21.10 Scholierendebat over *Verzoening* onder leiding van **Philippe Boekstal**. Jury: **Ellen ter Gast**, **Frans Jacobs** en **Rob Wijnberg**.

Vier teams van vier middelbare scholen gaan met elkaar in debat over verzoening. De jury bestaat uit **Humberto Schwab** (innovatiefilosof), **Ellen ter Gast** (filosoof en bioloog), **Frans Jacobs** (hoogleraar wijsbegeerte aan de UvA) en **Rob Wijnberg** (filosoof en redacteur van *NRC Next*). **Philippe Boekstal** (filosoof, Montessori Lyceum Amsterdam) presenteert het debat. Het winnende team krijgt een boekenpakket aangeboden door Uitgeverij Lemniscaat.

21.20 – 21.55 *Met alle geweld* - Interview met **Hans Achterhuis** door **Wim Brands**

Een academisch leven lang heeft het onderwerp geweld de belangstelling van Hans Achterhuis gehad. Niet voor niks wordt *Met alle geweld* zijn magnus opus genoemd. Zonder een universele oplossing aan te willen dragen, onderzoekt Achterhuis met het boek de vele verschijningsvormen van geweld. Tijdens het interview laten Wim Brands en Hans Achterhuis hun licht schijnen over geweldserupties als de recente schietpartijen op middelbare scholen in Amerika en Duitsland, die iedereen volslagen onverklaarbaar vindt. Waarom noemen we dit soort incidenten zinloos geweld? Steken we met deze conclusie niet ons hoofd in het zand? Waarom hebben we zoveel moeite verklaringen te vinden voor geweld in onze hedendaagse samenleving?

Hans Achterhuis is filosoof, theoloog en genomineerd voor de Socrates Wisselbeker.

Wim Brands is dichter en journalist. Op het moment presenteert hij het VPRO televisieprogramma *Boeken*.

22:05 – 22.30 Uitreiking van de **Socrates Wisselbeker**

Elk jaar wordt tijdens de Nacht van de Filosofie de prijs uitgereikt voor het meest prikkelende, Nederlandstalige filosofieboek dat in het voorgaande jaar verscheen. De genomineerden zijn: **Hans Achterhuis**, **Jean Paul van Bendegem**, **René ten Bos**, **Sjaak Koenis** en **Jenny Slatman**. De jury van de Socrates Wisselbeker bestaat uit Frans Jacobs (Universiteit van Amsterdam), Leonie Breebaart (*Trouw*), Anna Luyten (*Knack*) en Florentijn van Rootselaar (*Filosofie Magazine*).

22.40 – 23.20 *Verzoenen met Eichmann en Saddam Hussein* – Debat met **Afshin Ellian**, **Mariwan Kanie** en **Lucas Hüsgen** onder leiding van **Pieter Pekelharing**

Of oorlogsmisdadigers nu berecht worden of spijt betuigen bij een Waarheids- en Verzoeningscommissie,

ze spelen een hoofdrol in vredes- en verzoening-processen. Om grip te krijgen op de gruwelijke excessen uit het verleden, blijken motieven, het persoonlijk leven of karakter van beruchte daders een bron van informatie die tot de verbeelding spreekt. Was Eichmann nu een welbewuste antisemiet of een loyale partijbureaucraat die gewoon zijn werk goed wilde doen? Zonder de publieke berechting van Saddam Hussein of de openhartige bekentenissen van beruchte Zuid-Afrikaanse politieofficieren, hadden politieke omwentelingen als die in Irak of Zuid-Afrika een andere indruk achtergelaten op de wereld. Maar wat kunnen de uitgebreide analyses van beruchte daders ons leren over geweld, het kwaad en verzoening met de gebeurtenissen uit het verleden?

Afshin Ellian is publicist, filosoof en schreef zijn dissertatie over de Waarheids- en Verzoeningscommissie van Zuid-Afrika.

Lucas Hüsgen is dichter, schrijver en vertaler. In *De Gids* publiceerde hij een kritisch essay over de presentatie van Eichmann in *De zaak 40/61* van Harry Mulisch.

Mariwan Kanie is onderzoeker bij de Universiteit van Amsterdam en Irakexpert.

Pieter Pekelharing ethicus, docent sociale en politieke filosofie aan de Universiteit van Amsterdam

23.20 – 23.30 *Column* van **Rob Wijnberg**

Rob Wijnberg draagt een geïllustreerde column voor over het thema verzoening: “Verzoening is als porno. Geen idee wat het is, maar als je het ziet, herken je het meteen.”

Rob Wijnberg is filosoof, columnist voor *NRC Next*. Onlangs verscheen *Nietzsche en Kant lezen de krant*.

23.40 – 00.20 *Stand-up Philosophy* met **René Gude**, **Bert Keizer**, **Humberto Schwab** onder leiding van **Daan Roovers**

Het publiek stelt vragen over verzoening en andere belangrijke zaken. Drie filosofen geven antwoord.

René Gude is filosoof en directeur van de Internationale School voor Wijsbegeerte

Bert Keizer arts, filosoof en columnist voor *Trouw*.

Humberto Schwab is filosoof en natuurkundige. Hij werkt als consultant en innovatiefilosof.

Daan Roovers is hoofdredacteur van *Filosofie Magazine*.

SHAFFYZAAL

Tussen de programmaonderdelen door hoort u in deze zaal *Heidegger* van Eichorn/Pigor.

20.15 - 21.10 De Gebroeders Meester presenteren de verzoeningsshow met Ella Vogelaar, Daniëlle van Bennekom en Rein Gerritsen

Om tot verzoening te komen is het van belang je zo veel mogelijk te verplaatsen in de belevingswereld van de ander zonder hierbij te bedenken wie in zijn recht staat en wie niet. Tijdens de verzoeningsshow ontvangen de Gebroeders Meester drie ervaringsdeskundigen op het podium die zich inleven in de positie van degene met wie ze in een conflict zijn beland. Samen met een jury van drie experts en de ervaringsdeskundigen gaan de gebroeders op zoek naar overeenkomsten en verschillen. Lijkt de verzoening van Ella Vogelaar met de Telegraaf-lezer op de verzoening van Daniëlle van Bennekom met de dader van het misdrijf waar ze slachtoffer van was? En hoe verschilt de poging van Rein Gerritsen om in het reine te komen met zijn verleden hiervan?

Gasten: **Rein Gerritsen** (filosoof en auteur van *Knock-out*), **Ella Vogelaar** (voormalig minister van Wonen, Wijken en Integratie en mede-auteur van *Twintig maanden knettergek*) en **Daniëlle van Bennekom** (Stichting Slachtoffers & Daders).

Jury: **Djoeke Veeninga** (*Het Nahuwelijk*), Anne Havik (*Filosofie Magazine*) en **Albert de Haan** (Directeur Stichting Slachtoffers & Daders).

Presentatie: **Frank Meester** (filosoof en auteur van *Descartes' dochter*) en **Maarten Meester** (filosoof en auteur van *Nieuwe spiritualiteit* in de serie 'Jonge denkers over grote religies').

21.20 – 22.05 Debat *Photoshop en plastische chirurgie* met Sunny Bergman, Jenny Slatman en Hans Kennepohl onder leiding van Maurits Martijn

Een onrealistisch schoonheidsideaal en de onbeperkte mogelijkheden van plastische chirurgie maken het steeds ingewikkelder ons neer te leggen bij uiterlijke gebreken. Kunnen we ons nog wel verzoenen met een imperfect gevormd en verouderend lichaam? En is dat een probleem? In haar documentaire *Bepert Houdbaar* onderzocht Sunny Bergman de wereld van plastische chirurgie en photoshop en opende de discussie over de maatschappelijke ontwikkelingen rond schoonheid en de maakbaarheid van het lichaam. Het debat gaat in op de filosofische vooronderstellingen die schuilgaan achter deze discussie. Wat kunnen we leren van de eeuwenoude filosofische discussie over de (getroebelde) relatie tussen lichaam en geest? Is een voorkeur voor een natuurlijk eigen lichaam niet een romantisch en achterhaald idee?

Sunny Bergman is filosoof en documentairemaker. **Jenny Slatman** is als filosoof verbonden aan de Universiteit van Tilburg. Onlangs verscheen *Vreemd Lichaam – over medisch ingrijpen en persoonlijke identiteit*.

Hans Kennepohl is filosoof, programmamaker voor Arminius en freelance journalist.

Maurits Martijn is filosoof en redacteur van *Vrij Nederland*

22:10 – 22.55 Debat *Polariseren of verzoenen in het integratiedebat?* met Willem Schinkel en Jaffe Vink onder leiding van Leon Heuts

Thema's als integratie, islam, vrijheid van meningsuiting en populisme houden de samenleving de laatste jaren verdeeld. Hoe verzoenen we ons? Moeten we 'de dingen bij de naam' noemen, bijvoorbeeld over de islam, of doen we dit al juist veel te veel, en lijden we aan sociale hypochondrie?

Jaffe Vink is oud-hoofdredacteur van *Opinio* en criticus van de multiculturele samenleving.

Willem Schinkel is socioloog en auteur van onder andere *Denken in een tijd van sociale hypochondrie*.

Leon Heuts is redacteur van *Filosofie Magazine*.

23.05 – 23:40 Interview met Maarten van Buuren door Annette van der Elst

Wanneer Maarten van Buuren in 2000 overvallen wordt door een crisis, blijkt hij tot zijn verbazing niet onder grote werkdruk te zijn bezweken, maar in een ernstige depressie te zijn beland. In zijn boek *Kikker gaat fietsen* beschrijft Van Buuren zijn zoektocht naar oorzaken van de depressie en zijn worsteling om weer een normaal leven te kunnen leiden. Waar komt de depressie vandaan? Is het erfelijke aanleg? De kille liefdeloze opvoeding van zijn moeder? Zijn gereformeerde achtergrond? Zijn onvermogen lange liefdesrelaties in stand te houden of zich op een normale manier communicatief te verhouden tot de mensen om hem heen? Annette van Elst interviewt Van Buuren over hoe hij zich uiteindelijk heeft weten te verzoenen met zichzelf en zijn leven en over de ware troost van de filosofie.

Annette van der Elst is filosoof, vertaler en freelance journalist.

Maarten van Buuren is hoogleraar moderne Franse taal een letterkunde aan de Universiteit van Utrecht.

23.50 – 00:25 *Verzoen u met uw lot?* Debat met Ruut Veenhoven en Coen Simon onder leiding van Ellen ter Gast

Moeten wij ons met ons lot verzoenen of hebben wij ons lot ons (deels) in eigen hand? En, stel dat we het zelf in de hand hebben, hoe kunnen we ons lot verbeteren, wat maakt ons gelukkig? De Rotterdamse "geluksprofessor" **Ruut Veenhoven** doet al jaren empirisch onderzoek naar geluk en is van mening dat geluk niet alleen iets dat goed te meten is, maar dat het geluk ook een nastrevenswaardig doel is. Gelukkige burgers zijn een indicatie van goed bestuur. Volgens filosoof en criticaster van het nieuwe spiritualisme **Coen Simon** is het onzinnig om te spreken over geluk als iets dat objectief te meten is. Maar betekent dit dat het geen zin heeft om te streven naar individueel of collectief geluk? Filosofe en levensgenieter **Ellen ter Gast** voelt Veenhoven en Simon kritisch aan de tand. Wie van de twee is het gelukkigst?

TEEKENZAAL

Tussen de programmaonderdelen door hoort u in deze zaal *Le devin du village* door Richard Bonynghe. Gecomponeerd door **Jean-Jacques Rousseau**.

20.15 – 21.05 **A-subjectieve verzoening: verschillen in de publieke ruimte - Lezing van Rudi Visker**

Om de huidige problemen van de pluralistische samenleving op te kunnen lossen, is meer vereist dan de wens van de betrokken partijen zich wederzijds te verzoenen. De publieke ruimte kan een oplossing bieden. Zij kan buiten individuen om een verzoening tot stand brengen waartoe zij zelf niet in staat zijn.

Rudi Visker is hoogleraar aan de KU Leuven. Hij schreef onder meer *Vreemd gaan en vreemd blijven: filosofie van de multiculturaliteit*.

21.10-21.20 **Voordracht Krijn Peter Hesselink**

Met zijn gedichten over levensgeluk, liefde, overvol Nederland, geliefd en gehaat Amsterdam geeft Krijn Peter Hesselink, volgens de *Groene Amsterdammer* een 'vrolijk denker,' poëtisch commentaar op het thema verzoening.

Krijn Peter Hesselink was in 2006 Nederlands kampioen poetry slam. In 2008 verscheen van hem de bundel *Als geen ander*.

21.25 – 22.00 **Verzoening als het pragmatische antwoord op vergeving - Interview met Paul van Tongeren door Daan Roovers**

Als voorzitter van de Waarheids- en Verzoeningscommissie benadrukte Desmond Tutu herhaaldelijk dat er voor zijn land geen toekomst zou kunnen zijn zonder vergeving. De relatie die hij hiermee legde tussen vergeving en verzoening is misleidend, aldus Paul van Tongeren. Vergeving vragen aan de inwoners van Zuid-Afrika zou veel teveel gevraagd zijn. Vergeving is iets miraculeus, het is bijna onmogelijk. Verzoening daarentegen is het pragmatische antwoord op vergeving. Het is de uitkomst van onderhandelingen en sluit niet uit dat rancuneuze gevoelens blijven bestaan. Daan Roovers interviewt Paul van Tongeren over de fundamentele verschillen tussen verzoening en vergeving.

Paul van Tongeren is hoogleraar wijsgerige ethiek aan de Radboud Universiteit.

Daan Roovers is hoofdredacteur van *Filosofie Magazine*.

22.05 – 22.15 **Voordracht Bas Belleman**

Bas Belleman fileert tijdens zijn voordracht verzoening als politiek eufemisme: "verzoenen doe je als je niet kunt winnen."

Bas Belleman is dichter en journalist.

22.20 – 23:00 **Geen verzoening zonder het bovennatuurlijke – Interview met Bruce Hood door Marjan Slob**

In zijn boek *Supersense, Waarom we in het bovennatuurlijke geloven* stelt Bruce M. Hood dat onze psyche zo is ingericht dat we vanaf zeer jonge leeftijd overal verborgen patronen, krachten en essenties zien. De bovennatuurlijke overtuigingen die hieruit voorkomen zijn noodzakelijk voor de samenleving. Als voorbeelden noemt hij waarden als rechtvaardigheid en gelijkheid. Hoewel daar weinig rationeels aan is volgens Hood, kan de samenleving niet zonder. Marjan Slob interviewt Hood over de noodzaak van geloven in het bovennatuurlijke voor de samenleving.

Bruce M. Hood is neurowetenschapper. Hij werkt aan de faculteit van Experimentele Psychologie bij de Universiteit van Bristol.

Marjan Slob is filosoof, journalist en debatleider. Ze schrijft vooral over filosofie, wetenschap, technologie en beeldcultuur.

23.10 – 23:25 **Vibiemme door Bo Tarenskeen en Jair Stranders**

Twee figuren. Tussen hen in een espressoapparaat. Waar denken ze aan? Waar denken ze niet aan? Waarom niet? Ze spreken in contingenties, contradicties en tautologieën - alleen. Een korte performance vol cafeïne, steken onder water en hier en daar een kopstoot.

Bo Tarenskeen is taalfilosoof en theatermaker, acteur en schrijver.

Jair Stranders is theatermaker en docent aan de AHK.

23.25 – 00:10 **Opnieuw beginnen – Gesprek met Marli Huijter en Djoeke Veeninga onder leiding van Leon Heuts**

Opnieuw beginnen. Dat willen we allemaal wel eens. Een nieuwe baan, of een nieuwe liefde. Maar kan je zo maar breken met het verleden, of is het beter om het verleden een plaats te geven in het heden? Een gesprek met twee experts: filosoof **Marli Huijter** is auteur van *Opnieuw beginnen*, en journalist **Djoeke Veeninga** schreef in *Het nahuwelijk* hoe je een relatie met je ex-partner kan onderhouden.

KREMLIN RECHTS

20:15 – 21:45 Workshop *Verzoening? 'Na het bal', Zuid-Afrika en Jacques Derrida – Met Ben Croon*

Wat betekent 'zich verzoenen met'? Onder welke voorwaarden is verzoening mogelijk? Welke rol speelt vergeving? Verzoening door vergeving? Wat maakt het mogelijk om een ander te vergeven? Dergelijke vragen vormen het uitgangspunt van ons gesprek op deze avond met literatuur, muziek en filosofie. Aan bod komen *Na het bal* van Leo Tolstoj, het boek *De kleur van je hart* van de Zuid-Afrikaanse schrijfster Antjie Krog en het essay *On forgiveness* van de Franse filosoof Jacques Derrida.

Ben Croon is verteller en schrijver.

Jan Flameling (Filosofisch Bureau Ataraxia) organiseert workshops voor o.a. adviseurs en artsen en werkt regelmatig aan Politieacademie en de Internationale School voor Wijsbegeerte.

Edsart Udo de Haes studeerde klassieke gitaar en flamenco aan het Conservatorium van Amsterdam.

GEEN TOEGANG TOT DE ZAAL NA AANVANG VAN DIT PROGRAMMAONDERDEEL

21:45-22:25 Socratisch gesprek over verzoening onder leiding van Humberto Schwab met Job Cohen, Marli Huijter en Maarten van Buuren

Humberto Schwab voert een Socratisch gesprek met de drie deelnemers. Het kan over verzoening gaan, maar ook over andere onderwerpen afhankelijk van wat de deelnemers naar voren brengen.

Job Cohen is burgemeester van Amsterdam.

Marli Huijter arts en filosoof en auteur van *Opnieuw beginnen*.

Maarten van Buuren is hoogleraar Franse taal en letterkunde en auteur van *Kikker gaat fietsen*.

GEEN TOEGANG TOT DE ZAAL NA AANVANG VAN DIT

PROGRAMMAONDERDEEL

22.25 – 23:00 Interview met Rein Gerritsen door Anne Havik

'Als je dingen hebt gedaan waarmee je je niet kunt verzoenen, duurt de straf de rest van je leven.' Dat stelt Rein Gerritsen in zijn nieuwe boek *Knock-out*, over zijn criminele verleden en zijn studie wijsbegeerte - als therapie. Word je van filosofie een beter mens en helpt het om je te verzoenen met daden die je in het verleden hebt begaan, of geldt het credo 'eens een dief altijd een dief'? **Rein Gerritsen** is wetenschapsfilosoof en pragmatist **Anne Havik** is filosoof en freelance journalist.

23:00 – 00:25 Café Philo met Miriam van Reijen

Een 'café philo' betekent dat noch de deelnemers noch de begeleidende filosoof van tevoren weten waarover van gedachten zal worden gewisseld. De aanwezige bezoekers worden uitgenodigd min of meer filosofische vragen of stellingen in te brengen en daaruit wordt er één op democratische wijze gekozen.

Miriam van Reijen is praktisch filosoof, docent filosofie, publicist en geeft lezingen, cursussen, denkvakanties, workshops en trainingen over o.a. emoties, levenskunst, geluk door wijsheid, de stoïcijnse filosofie en Spinoza.

OVERIG

20.00 – 00.00 *Aldus sprak het toiletschaap – Voordracht door Sieger Baljon*

Sieger Baljon is dichter en klankkunstenaar. Hij draagt voor uit eigen werk.

19.00-20.15 *Wind! – Voordracht door Jair Stranders*

Jair Stranders draagt voor uit *Wind!*, over de wind die je verzoent met je bestaan, van Piet Meeuse.